

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 616
van **PIET DE BRUYN**
datum: 22 juni 2016

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Facebook - Preventietool zelfdoding

Facebook gebruikers kunnen sinds kort berichten rapporteren die volgens hen wijzen op suïcidaal gedrag. Facebook zal de berichten eerst verifiëren en vervolgens proberen in gesprek te gaan met de persoon in kwestie. Indien nodig, zou Facebook gebruikers ook doorverwijzen naar de Zelfmoordlijn 1813.

Op zich klinkt dit niet slecht. Voorwaarde is echter dat de wijze waarop Facebook omgaat met deze berichten, strookt met de principes die in het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie 2012-2020 worden vooropgesteld. We weten immers dat niet elke manier om in te gaan op suïcidale uitingen, een goede manier is.

1. Hadden de diensten van Facebook contact met het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) of het Centrum ter Preventie van Zelfdoding (CPZ), organisator van de Zelfmoordlijn 1813?
2. Heeft de minister beter zicht op de manier waarop Facebook met gerapporteerde berichten omgaat dan we uit de persberichten kunnen afleiden?

ANTWOORD

op vraag nr. 616 van 22 juni 2016

van **PIET DE BRUYN**

1. Er is contact geweest tussen Facebook en het Centrum voor Preventie van Zelfdoding (CPZ). Dit vond plaats na de communicatie en implementatie van de tool van Facebook, waardoor heel wat informatie ontbrak op het moment van de perscommunicatie rond de tool.

Uit het gesprek tussen het CPZ en Facebook bleek enerzijds dat de aanpak van Facebook vrij goed strookt met de aanpak die vooropgesteld wordt in het Vlaams actieplan suicidepreventie. Anderzijds heeft het CPZ de kans gekregen om specifiek voor Vlaanderen aanpassingen voor te stellen om de tool nog meer te laten aansluiten op het digitale platform Zelfmoord1813.be en de Zelfmoordlijn 1813.

Het CPZ zal vanuit haar opdracht als organisatie met terreinwerking voor laagdrempelige telezorg, alle teksten in de tool de komende tijd grondig screenen en zal de nodige aanpassingen laten doorvoeren door Facebook. Indien nodig zal hierbij ook het Vlaams expertisecentrum Suicidepreventie (VLESP) betrokken worden. Daarnaast werden afspraken gemaakt met de contactpersoon van Facebook om het gebruik van de tool verder op te volgen en bij te sturen indien nodig.

2. De Facebooktool bestaat uit vier onderdelen die sterk gelijken op de aanpak die vanuit Zelfmoord1813 wordt voorgesteld in het kader van onrustwekkende suïcidale berichten op het internet (zie www.zelfmoord1813.be/ik-ben-bezorgd-om-iemand/verontrustende-inhoud-op-internet):
 - 1) In eerste instantie wordt het *sociale netwerk aangespoord om zelf het gesprek aan te gaan met diegene om wie hij / zij zich zorgen maakt*. Hiertoe suggereert Facebook een bericht, maar dit kan door elke gebruiker naar eigen wens aangepast worden. Het bespreekbaar maken van zelfdodingsgedachten is cruciaal in de preventie van zelfdoding, ook online. Dat Facebook suggereert hier actief mee aan de slag te gaan is positief.
 - 2) Een tweede optie suggereert het *betrekken van anderen bij het reageren op een suïcidale uiting*. Ook hier wordt een standaardbericht voorgesteld, dat naar eigen goeddunken kan aangepast worden. Het betrekken en vormen van een netwerk rond een suïcidale persoon wordt ook door het CPZ gestimuleerd in haar werking.
 - 3) Een derde optie geeft *tips rond wat iemand uit de omgeving kan doen bij signalen van suïcidaliteit op het internet*. Deze pagina vraagt nog wat aanpassingen, maar de inhoud sluit aan bij de visie en de aanpak in dit verband in Vlaanderen. Met name de verwijzing naar de Vlaamse diensten kan in deze nog beter. Wel is het zo dat Facebook weet waar iemand gevestigd is, waardoor het op basis van de woonplaats steeds de juiste hulplijn zal voorstellen. Voor Vlamingen zal dit dus steeds de Zelfmoordlijn 1813 en Zelfmoord1813.be zijn. De laatste optie laat toe om een bericht te melden bij Facebook. Een team van native speakers (Nederlandstaligen in het geval van Vlaanderen) screent alle berichten. Berichten rond zelfdoding hebben hierbij de hoogste prioriteit. Dit team werd opgeleid om de gemelde berichten te screenen. Indien beoordeeld wordt dat het effectief om een uiting van suïcidaliteit gaat (en niet om bv. een grap) dan ontvangt de persoon om wie het gaat van Facebook een bericht, waar

opnieuw een aantal handvatten worden geboden. De persoon in kwestie beslist zelf of hij hiermee iets wil of niet.

De handvatten bevatten zowel het advies om hulp te zoeken, als een aantal crisisoverbruggende tools (copingstrategieën). Ook deze sluiten nauw aan bij wat er internationaal bekend is rond de preventie van zelfdoding.

Er wordt dus geen rechtstreekse interactie aangegaan tussen de screeners van Facebook en de mogelijk suïcidale persoon. Wel wordt geprobeerd om de drempel naar hulp te verlagen, rekening houdend met wat er in de lokale omgeving van de persoon in kwestie beschikbaar is. In zeer uitzonderlijke gevallen ('imminent risk' – de zeer acute situaties waar onmiddellijke actie vereist is) zal Facebook rechtstreeks contact opnemen met de lokale autoriteiten om een zelfdoding te voorkomen.